

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ

(Ἀπὸ τὸ Β' τόμο, τὸν ἀνέκδοτο)

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἕνα πρωινὸ καλοκαιριάτικο, στὰ 1907 ἢ 1908, δὲν καλοθυμάμαι τὴ χρονολογία, ἀνέβηκα στὸ «Αὐτοκρατορικὸ ξενοδοχεῖο», ἐκεῖ στὸ Σύνταγμα, νὰ ἰδῶ τὸν Περικλή.

Τονὲ βρῆκα σὲ μιὰ εὐρύχωρη κάμαρα, στὴ σοφίτα ψηλά. Ξουριζότανε.

— Καλῶς μου τον ! μοῦ εἶπε σὰ μὲ εἶδε καὶ μὲ κάθισε σὲ πολτρονά, ἀναπαντικώτατα.

— Ὅσο ἐγὼ ξουριζομαι, ἐσὺ μελέτα !

Καὶ μοῦδειξε ἀπὸ τὸ μεγάλο ὀρθάνοιχτο παράθυρο τὸν Παρθενώνα, καὶ τὸν Ὑμηττό, πρὸς τὰριστερά, ποὺ θαμποφαινότανε, μέσα στὸν καλοκαιριάτικο ἥλιο, ἢ ὄνειρεμένη κορυφή του.

— Μελέτα, μοῦ εἶπε, καὶ μίλα μου ὅσο θέλεις... γιὰ ὅ,τι θέλεις... Μὴ φοβᾶσαι μὴν κοπῶ... ἡ μηχανή μου εἶναι φίνα, Ἑγγλέζικη, καὶ τὸ χέρι μου στερεὸ ἀκόμα...

Κ' ἔσερνε ἀπαλὰ τὴ μηχανή στὸ Ἀπολλώνιο πρόσωπό του καὶ ἡ γλώσσα του ροδάνι.

Θεῖα λόγιε! πόσα δὲ θυμάμαι ἀπ' αὐτὰ καὶ πόσα δὲν ἀνάφερα σὲ λογιῆς σημειώματά μου ἴσαμε τώρα ! Ὁ ἐστὲν αὐτός, ὁ μοναδικὸς Ἑλληνας ἐοτέτ, ποὺ ὁμορφα ἔζησε κι ὁμορφα πέθανε, μοῦχει κατακυριέψει τὴν ψυχὴ μου.

— Ἐκατὸν πενήντα δραχμὲς, μοῦ εἶπε σὰν ἀποξουρίστηκε κ' ἔχυνε νερὸ στὸ πρόσωπό του, — ἑκατὸν πενήντα δραχμὲς τὸ μήνα μοῦ στέλνει ἓνας μπάρμπας μου, ὁ Χαιρέτης, ἀπὸ τὴν Πάτρα... εἰσόδημα ἀπὸ κάπιο χτήμα μου... ἀπομεινάρι ξεχασμένο... Καλὲς κι αὐτές... Μὲ σώνουνε γιὰ νὰ ζῶ...

— Καὶ πόσο πλερώνεις, τονὲ ρώτησα, τὸ μήνα γιὰ τοῦτη δὼ τὴ σοφίτα ;...

— Ἐκατὸν εἴκοσι δραχμὲς τὸ μήνα.

— Καὶ ζεῖς μὲ τίς ἄλλες τριάντα ;

— Ναί...

— Πῶς τὰ καταφέρνεις, μωρὲ Περικλή ; Σὰν ἀνάποδα

τις κάνεις πάντα τις δουλιές σου... Ἐπρεπε νὰ δίνεις τις τριάντα γιὰ νοῦμι καὶ τις ἑκατὸν εἴκοσι νὰν τις κρατᾷς γιὰ φαή... .

— Νοικοκυράκο !... Ἀστέ!... μοῦ εἶπε χαμογελώντας. Δὲν τὼνιωσες ἄκόμα πὼς ἡ ψυχὴ εἶναι πιδ λαίμαργη, πιδ ἀπαιτητικὴ ἀπὸ τὸ κορμί... Ἡ δική μου ἡ ψυχὴ εἶναι πολυδάπανη... πιστεψέ με...

— Τὸ βλέπω !...

Καὶ τὸ εἶδα αὐτὸ καλύτερα, μὴν ἄλλη φορὰ.

Βρισκότανε στὶς ἀπενταρίες τοῦ ὁ Περικλῆς. Ἐνῶ εἶχε φίλους πλουσιώτατους, τὸν Κώστα Καταίμπαλη, τὸ Ζυγομαλὰ καὶ ἄλλους, ποὺ τονὲ λατρεύανε, ἐννοοῦσε σώνει καὶ καλά, νὰ περνᾷ με τὰ εἰσοδήματά του. Καὶ τὰ εἰσοδήματά του, φαίνεται, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχανε στερέψει. Θυμῆθηκε λοιπὸν πὼς κάποιος ἀξιωματικὸς ἀπόστρατος, χρωστοῦσε στὸ μακαρίτη τὸν πατέρα του μερικὰ χρήματα. Ὁ ἀπόστρατος ἔμενε σὲ ξενοδοχεῖο. Πῆγε καὶ τονὲ βρῆκε. Τοῦ ζήτησε τὰ χρήματα.

— Δὲν εὐκολύνομαι, τοῦ εἶπε ὁ ἀπόστρατος, νὰ σοῦ τὰ δώσω ὅλα μαζεμένα. Ἄ θές, λίγα λίγα...

Ὁ Περικλῆς δέχτηκε νὰ πηγαίνει κάθε μεσημέρι στὸ ξενοδοχεῖο νὰ παίρνει ἓνα δίδραχμο—ὅσο τὸν ἀρκοῦσε γιὰ τὴν τροφὴ του.

Πῆγαινε λοιπὸν κάθε μεσημέρι στὸ ξενοδοχεῖο καὶ περίμενε τὸν ἀπόστρατο νὰρθεῖ νὰν τοῦ δώσει τὸ δίδραχμο. Ὁ ἀπόστρατος εἶχε καὶ μιὰ ὁμορφὴ κόρη ποὺ τοῦ κρατοῦσε συντροφιά, ὅσο νὰρθεῖ ὁ πατέρας της. Σιγὰ σιγὰ τὸ κορίτσι τραβήχτηκε ἀπὸ τὸν ἀληθινὰ γόη —ἀπὸ τὶς ἐξυπνες κουβέντες του, ἀπὸ τὰ εὐγενικὰ φερσίματά του, ἀπὸ τὴν ἀπολλώνια ὁμορφιά του. Τὸν ἀγάπησε. Σὰν τὼνιωσε αὐτὸ ὁ Περικλῆς καταταράχτηκε. Τὸ θεώρησε ἄσκημη πράξη νὰν τὰ φτιάσει με τὴν κόρη... τοῦ τροφοδότη του. Ἡ ἔπρεπε λοιπὸν, καθὼς μοῦλεγε, νὰ φανεῖ ἄτιμος, ἢ νὰ πάψει νὰ πηγαίνει στὸ ξενοδοχεῖο καὶ νὰ χάσει τὸ δίδραχμο, τὴν τροφὴ του. Καὶ προτίμησε τὸ δεύτερο.

Εἴταν ὁμορφὴ ψυχὴ σὲ ὁμορφο κορμί μέσα· ποτὲ δὲν εἶχα δεῖ νάληθεύει τόσο στὴ ζωὴ τὸ ἀρχαῖο Λατινικὸ ρητὸ «mens sana...»